

Szabédi László kiadatlan műfordításai

A költő kéziratok hagyatékában számszerűen is, de értékben különösen jelentős hely illeti meg a műfordításokat. Tizennégy éves korától (!) Szabédi rendszeresen foglalkozott a világirodalom legjavának átültetésével — s ez a tudatos készlődés a költői pályára éppúgy jellemző rá, mint az a szigorúság, amellyel ezeket a korai vagy későbbi „kísérleteket“ kihagyta kötetéből. Az itt közölt néhány műfordítás önmagáért beszél, és állja az összehasonlítás próbáját a legnagyobb híressé vált fordításaival — egyúttal újabb fényt vet Szabédi rendkívüli költői tehetségére.

TESTVÉRE SÍRJÁNÁL

Caius Valerius Catullustól

Számos nemzeteken, tengereken által
Szomorú sírodig, édes öcsém, jártam,
Végső adósságom hogy neked megadjam,
S néma hamvaidat szólítsam hasztalan,
Mivel a sors tőled, hajh, megfosztott éngem
Méltatlanul tova-ragadott testvérem.
Mostan mégis neked, kegyes ősi módra,
E bús ajándékot teszem sirhalmodra.
Fogadd — könnyeimmel bőven megöntözém —
S a végtelenségbe ... Isten veled ... öcsém!

1921. október 19-én.

VÁNDORLÓ ESTIDALA

J. W. Goethétől

I.

Ki égi küldetésű vagy,
Te minden bűt bajt csendesítsz,
Te oda, hol a nyomor nagy,
Kétszeres enyhítőirt küldsz,

Kifáradtam a küzdelembé!
Miért az öröm, fájdalom?
Ó jöjj, ó jöjj a kebelembé
Te, édes nyugalom!

II.

A bércek fölött
Csend,
A lombok között
Lent
Halk fuvalom jár;
Az erdön hallgat a madárka.
Várj csak, nemsokára
Pihensz te is már.

1922. okt. 17-én.

A LORELEI

Heine után

Lelkemre szállt a bának éje
Nem érthetem miért.
Elmúlt időknek ó regéje,
Szünettlenül kísért.

Lehült a lég, bealkonyodván,
A Rajna elpihent.
Szikrákat hány a bércek ormán
A nap sugára fent.

Ott ül a legszebb ifjú lányka,
Elbűvölő csoda,
Ékszer csillámlik hónyakába,
S leng dús aranyhaja.

S lengő aranyhaját fésülvén
Igézően dalol.
Ilyen csodás melódiát én
Nem hallottam sehol.

A dal hatalma húzza, vonja
Az ámuló hajóst.
Nem is figyel a zátonyokra
Csupán a lányra most.

És jaj! a sajkást csolnakával
A hullám elnyelé . . .
S ezt bűvölő csodás dalával
A Lorelei tevé.

1923. jan. 24-én.

ESTE

Goga Oct. után

Az égbolt gyászba vonta arcát,
Mint gyermeksírató anya.
Gondoktól terhesen lehajlik
A napraforgó homloka.

A dús kalásztengert ezüstbe
Voná a hunyó napsugár.
Fáradtan összecsapja szárnyát
Egy álmos, kóborló madár.

Altatja dalnokait az erdő.
A nádas nyugszik csendesen.
Két kis menyétfióka alszik
A selymes sarjüredeken.

Megszűnt a malmok mormogása
A fáradt víz medrében áll
Álmos fejét kezébe hajtva
A pásztor nyugton szundikál.

Pihelve édes ölelésben
Elszenderült az ég s a föld.
Leánykebel ringásaképpen
A forrás buggyan néha föl.

1923. márc. 15.

EGY ESTE

Verhaerentől

Facsaró kín az ujjaimba',
Hitvány vonású irka-firka,
Bajok veszett felügyelője
Írok csak, szót szavakra szöve . . .
A lelkem meg elutazott.
Komoran, és hogy haragomnak
Végső gyökeréig hatoljak
Góg-fenten, kintől torzulón
Halott agyam daraszolom.
A lelkem meg elutazott.
Magamat leköpni óhajtom,

A véres ajkam', sápadt arcom'.
Magától megrészegült énem
Ki hányódnék belé egészen.
A lelkem meg elutazott.
Dühe-unt, most a dühe rázza
Hogy ráunt a viharozásra
Élete nem nyilvánult másban
Csak a nagy élet-utálásban.
A lelkem meg elutazott.
Gyűrtön gyűrte a könyvbe öklöm
A gyűrhetetlen életösztönt,
De eléggé nem gyűrte mégse,
Csak az öklöm törött beléje.
A lelkem meg elutazott.
A felséges éj nyög, hahó!
Ott, a nagy-úton, hallható.
Csukd be zsalud', — már véget ért e
Rohanás a végtelenségbe.

1929. jan. 17

POSZTUMUSZ MEGBÁNÁS

Charles Baudelaire

Mikor majd alszol, gonosz szivü szépem,
Fekete márvány síremlék tövében,
S egy nyirkos pince és mélyre kiásott
Verem lesz fekvőhelyed és lakásod,

Mikor a kő reszkető kebeledre
S elomló ágyékkodra telepedve
Szíved verését s akarását tiltja
S lábaid futását kalandjaikra,

A sír, végtelen ábrándom tudója,
— A sír a költőt mindig tudni fogja, —
Míg álom nélkül telnek hosszú éjek,

Így szól majd hozzád: „Kába lány, mi haszna
Nem hatolt hozzád a holtak panasza?”
— S megbánásként rád bődön a féreg.

1930. okt. 19.

PANEK ZOLTÁN

DOKTORÁTUS

Tizenkétmilliárddal élek társbérletben:

szürke és fehér, emlék és sejthető emlékek,
üzem és üzenet, a pályákon nyugtalan indulat,
vadság és jóság, szégyenből gondolat, tünődés,
ingerek elvesző bánata, villámlás, holnapi állomány,
előzmények, történelem, mai majmok tekintete,
mészkő, mit majd én termelek, hegyvidéket,
álmok puha némafilmje, illatok és őszi séták,
hajnali részegség, dohányfüst és ízetlen gyógyszer,
tizenkétmilliárd veszekedés, bűnök bocsánata,
tartalomjegyzék, hibaigazítás, régi tévedések,
a semmi és én,

a monacói csillagtúra, egy pohár pezsgő, ásványvíz,
akácmez, első szerelem régisége, restség,
koponyák riadalma, magántemető csendje, sejtalmaz-emlék,
újra csak emlék, (megtörtént nemrég), kiáltás,
tábortűz és ívfény, válások kényszere, igen,
nem, és annyiszor nem, már igen is lehetne,
homloküreg-gyulladás, távlat, emlékezet-üregek,
gyönyörű mosolyod, valamikor megfénylesz egy tárgyon,
sikoly, kicsapó biztosíték, lehangolt reggelek,
szavak és sav, az örület iszonya, eszmélet,
magánhasználatra kérek félkiló megértést,
a semmi és én,

a világ mérhetetlen, mi tartunk mértéket benne,
fejvadászok öröme — ott szalad egy ember,
tizenkétmilliárddal élek társbérletben,
kilakoltat, saját halottjának tekinthet minden,
kóborló ösztönök, értelem fegyelme, könyvek,
zsibvásár és rend, amilyen még nem volt, áhitat,
éjszakák teremtő mámora, akt I, akt II, akt III,
csodálatos kötőszavak, sokan vagyunk, félhetünk,
leoltott villanyok, ébrenlét valamiért, gyémántkéreg,
golyótól halál, hűség az élethez, bezáruló áramkör,
csillagdoktorátusom tárgya az egyetlen ember,
a semmi és ő.

MINTHA MÁRIS ELMÚLT VOLNA

Hajadban szikrázva nyári nap ébred.
Hajtúk hullanak, álmok akupunkturája.
Világ fölé toronymagasságba emelkednénk.
Mikor megtörténik, mintha máris elmúlt volna.

Kicsi a lakás ennyiféle virágnak, már mondtam.
Kolibri a pillanat röpte, életünk sem hosszabb.
Egy hamutálban, kettőben naponta virágok nyílnak.
Gyökeréről letépve is makacsul virágzik a szerelem.

MÉLYSÉGMÁMOR

Hol a te gyönyörű mélységed?
— Negyven méter körül.
Kútba estem, ki húz ki?
— Nem tudlak, melléd öltem magam.
Tengerbe merülök, velem jössz-e?
— Megyek. Veled megyek, szerelem.

Elmerülök mélységedben,
huzzatok fel, jótanácsok.
Az ember legfeljebb ha
önmagához hasonlíthat.
Oldódj, vérem, nitrogénnel.

Jövök barlangodból, szépem,
szállok tengeredre végül.
Te jéghegyed kilentized,
lentől most már tisztán látom.
Röpültem én, tipegj te utánam.
Reggel asztalodon ott a rózsza.

